



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXVIII. Quomodo Imp. ob accusationes, quae contra Athanasium motae fuerant, Synodum Tyri congregari jussit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ἀθανάσιον ταύτην μὲν οὖν τὴν κατήγορίαν ὑπερῶν συνεισήσαντο. πρὸ δὲ ταύτης, τὴν παντός πεπληρωμένην μίσους, ὡς ἡς ἡδὴ λεκτέον. χεῖρα ἀνθρώπου οὐκ οἶδα πόθεν λαβόντες, πότερον ἀνελόντες τίνα καὶ χειροκοπήσαντες, ἡ ἡδὴ νεκρὸν ὁλβίον ἀπέκοψαν. ὁ θεὸς οἶδε, καὶ ὁ αὐτὸς ἐπελάττωσεν τὸν χειρὸς ὅντος οὐ μὴν ὁμοῦς αὐτὴν, ὡς δὲ σενίον τινος ἐπισκόπου τῆς μελιτιανῶν θεσηκίας τυγχάνεσαν καὶ ταύτην ἐφεργὴν ἐν μέσῳ, τὸν δὲ σενίον διποκρύψαντες καὶ ἐλεγον τὴν χεῖρα ταύτην ἀθανάσιον ἐγκρίναμεν ὡς μαλακίας τίνος· τὸ μὲν οὖν μέγιστον κεφάλαιον, ὃ ἐν συκοφάνῃ συνέθεσαν, τοῖς τοῖς οἱ δὲ φιλεῖν τοῖς τοῖς γίνεσθαι, ἄλλοι ἄλλα κατηγόρεον αὐτῷ· ἐπετίθεντο γὰρ τότε μάστιγα, ὃ ὡς αὐτὸν ἀπεχθάνοντο· τὰ δὲ πάντα ὁ βασιλεὺς, γράφει τῷ κήνσοι δαυμάλιον πρὸ ἀδελφιδῶν αὐτοῦ, ἐν ἀντιοχείᾳ τῆς συρίας διάγοντι, ἀγωγίμας ποιῆσαι οὗτον κατήγορον μέγιστον, καὶ διαγνόντα, δίκην οὗτον ἐλεγχθέντας εἰς πρῶτα εἰς ἐπεμπεῖ καὶ εὐσεβίον ἅμα θεογνιδί, ἵνα ἐπὶ παρυσία αὐτῶν κένοιο ἀθανάσιον· ὃ δὲ ὡς ἐγὼ καλεῖσθαι ὡς τὸ κήνσοι, ὡς ἐμπεῖ εἰς ἀγρυπνίαν ἀναζητῆσαι τὸν δὲ σενίον καὶ μανθάνειν μὲν αὐτὸν κενήσθαι (συλλαβὴν δὲ δεδύνη), ἄλλοτε ἀλλὰ καὶ μετὰ ἀμύρον πάντῃ ὃ ὁ βασιλεὺς τὸ ἐπὶ τῷ κήνσοι δικάσειον, δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Κεφ. κη'.

ὡς δὲ τὰς κατὰ τὰς κατὰ ἀθανάσιον, συνέθεν ἐπισκόπων ἐν τῇ τύρῳ ὁ βασιλεὺς γινώσκων παρισκίναςιν.

Συνόδον ἐπισκόπων ἐκήρυξε γράφει ἐπὶ τῇ κατήγορῳ τῷ ἐκκλησίᾳ οὐκ, ὃν ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἀνήγειρεν ὁ δὲ οὖν πάρεργον, ὡς ἡδὴ ἐν τῇ τύρῳ συναχθέντας οὗτον ἐπισκόπους καὶ ἀθανάσιον γυμνάσαι πρὸς ἐτάξιν ὅπως αὐτῷ ἐκεῖ πρῶτον ἐκ ποδῶν ἡρωμένης τῆς ἐρεχελίας, εἰρηκώτερον τὰ ἐπιβαλόμενα τῆς ἐκκλησίας ἐπιτελέσωσι, κατήγεοντες αὐτὴν πρὸ θεῷ τριακόντ' ἔτη ὡς τὸ τοῦ βασιλείας κωνσταντίνου καὶ παρῆσαν ἐπὶ τὴν τύρον ἐκ διαφόρων τόπων ἐπίσκοποι τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα, διονυσία τε δὲ πάλαιον συναγαγόντες αὐτοὺς καὶ γὰρ μὲν μακάριον ὁ πρεσβύτερος ἐκ τῶν

everteret. Et hanc quidem accusatorem postea intenterunt. Prius vero aliam concinnarunt, plenam odii ac malevolentiae; de qua nunc dicendum est. Manum cujusdam hominis nacti, unde nam equidem nescio: utrum ipsi hominem interfecerint manumque ei præciderint; an vero alicujus jam fato functi amputaverint manum: novit Deus, & quicumque facinoris illius auctores fuerit. Eam igitur manum proposuerunt, tanquam Arsenii cujusdam Episcopi sectæ Melitianorum. Et ipsum quidem Arsenium occultarunt; manum vero proferrebant in medium, agebantque Athanasium magicæ artis gratiâ penes se illam habuisse. Præcipuum ergo accusationis caput, quod calumniatores adversus Athanasium composuerunt, hujusmodi fuit. Cæterum ut in his casibus fieri solet, alii etiam aliis de rebus eum accusarunt. Eo namque potissimum tempore illum adorti sunt, quicumque infensio prius animo erga ipsum erant. His cognitis Imperator literas scripsit ad Dalmatium Censorem, fratris sui filium, qui tum Antiochiæ in Syria morabatur; mandans ut accusatos perducere ad se juberet, causamque cognita in convictos animadverteret. Misit præterea Eusebium & Theognidem, ut coram illis Athanasii causa judicaretur. Ille ubi cognovit se à Censore vocatum fuisse, misit in Ægyptum, qui Arsenium perquirerent. Et hominem quidem occultari certò comperit: comprehendere tamen non potuit, propterea quod latebras subinde mutaret. Interea Imperator judicium quod coram Censore Dalmatio agebatur, repressit tali de a usa.

CAPUT XXVIII.

Quomodo Imperat. ob accusationes, quæ contra Athanasium motæ fuerant, Synodum Tyri congregari jussit.

AD dedicationem ecclesiæ, quam Hierosolymis construxerat Imperator, frequentes Episcopos jussit convenire. Eos ergo priusquam illuc convenirent, in civitate Tyro collectos, obiter causam Athanasii ventilare præcepit: ut contentione prius illic à medio sublata, festivitatem dedicationis tranquillius peragerent, Ecclesiam Deo consecrantes. Tricesimus hic erat annus imperii Constantini. Porro Tyrum variis ex locis convenerunt Episcopi, numero sexaginta, congregante illos Dionysio ex Consulari. Et Macarius quidem presbyter ab

urbe Alexandria eò perductus est sub militum custodia, catenis ferreis vinctus. Athanasius verò occurrere quidem volebat; non quod objecta sibi crimina reformidaret: quippe nullius eorum sibi conficius erat: sed quod metueret, ne quid illic contra decreta Nicænæ Synodi innovaretur. Verebatur tamen minaces Imperatoris literas. Scriptum enim illi fuerat, nisi sponte sua venisset, vi adductum iri. Igitur necessitate compulsum, adfuit illic etiam Athanasius.

CAPUT XXIX.

De Arsenio, & de manu, qua illi amputata esse dicebatur.

Porro Dei providentia Arsenium in urbem Tyrum ire perpulit. Neglectis enim mandatis, quæ calumniatores à quibus conductus fuerat ipsi dederant, clam eò advenit, ut quæ illic gererentur coram spectaret. Fortè accidit, ut famuli Archelai Consularis, in taberna quosdam audirent, dicentes Arsenium, qui occisus esse diceretur, in ædibus cujusdam civis delitescere. His auditis, cum eos, qui ista dixerant notassent, rem omnem ad Dominum referunt. Ille è vestigio, nihil cunctatus, hominem perquirat atque invenit: inventumque sub diligenti custodia servari jubet. Post hæc Athanasio significat ut bono animo sit: Arsenium enim incolumem præsto esse. Comprehenso porro Arsenius, initio quidem negabat se Arsenium esse. Verum Paulus Episcopus Tyri, qui jamdudum hominem norat, eum convicit. Rebus in hunc modum à Divina providentia antè dispositis, paulo post Athanasius à Synodo evocatur. Qui cum adesset, calumniatores manum in medium proferunt, & accusationem intendunt. Ille vero prudenter admodum se gessit. Nam & eos, qui aderant, & accusatores ipsos interrogavit, num quis ex ipsis Arsenium nosset. Cumque multi dicerent se illū probè nosse, induci jubet Arsenium, manus sub pallio abditas habentem. Deinde interrogat iterum: hiccine est, qui manum amisit? Tum vero illi ob rem tam inexpectatā admiratione perculsi sunt, exceptis iis, qui unde manus esset excisa, cognitum habebant. Reliqui enim manum revera deesse Arsenio existimabant, & Athanasium alia quapiam ratione causam suam defensorum esse sperabant. At ille, pallio Arsenii in alterum latus reducto, manum hominis

ἀλεξανδρείας σιδηροδέσμιος διαστρατιωπικῆς χειρὸς ἀθανάσιος δὲ ἀπαντῆσαι ἐκ ἐβόλετο, & τοσῶτον τὰς κατηγορίας εὐλαβήμεν. ἔδ' ἐν τῶν κατηγορημένων ἐγίνωσκεν· ἀλλὰ φοβούμεν· μή τι καινοτομητὴ παρὰ τὰ ἐν νικαίᾳ τῇ τότε συνόδῳ συναρξάντα· ἐδεδοίκεν γὰρ τὰ τῆ βασιλείας ἀπειλητικά γραμμάτια· ἐγγεγραπτο γὰρ αὐτῷ, ὡς εἰ μὴ ἐκὼν ἀπαντήσῃ, ἀνάγκη ἀχθῆσθαι· παρὴν οὖν ἐξ ἀνάγκης καὶ ἀθανάσι·

B

Κεφ. κθ'.

Περὶ ἀρενίου, καὶ τῆς κεφαλῆς ἀληγμένης αὐτῆ χειρὸς.

Θ Εἰς δὲ τίς προνοία τὸν δρσένιον ἐπὶ τὴν τύρρον ἤλανε· ἀμελήσας τῶν ἐπιλοῶν, ὡν αὐτῷ οἱ τὰ χεῖματα συκοφάν· παρὰ χόλῳ δ' ἐδόξασι, καθ' ἰσορίαν τῶν γεννησόμενων κεκευμμένως παρὴν· ἐτυχε δ' ἐπὶ τῇ ὑπαίκε· δὲ χεῖρας οἰκέτας ἐν καπηλείῳ ἀκῆσαι λεγόντων τινῶν, ὡς δρσένιος ὁ λεγόμενος ἀνηρῶς· πάρεστι ἐν τινος οἰκίᾳ κρυπτόμενος· ταῦτα ἀκῆσαντες καὶ οὐκ εἰπόντας σημειωσάμενοι, καταφανῆ τὰ ἀκῆσθέντα τῷ δεσπότη ποιῶσιν· ὃς ὡς εἶχε μὴ μελήσας, ἀνεζητήσῃ καὶ εὗρε· καὶ εὐρὼν ἡσφαλίσατο· ἔ τῷ ἀθανασίῳ δηλοῖ μὴδὲν ταράσσειν· παρὴν γὰρ ζῶντα τὸν δρσένιον· συλληφθεὶς ἐν δρσένιος, ἡγεῖτο εἶναι ὡς καὶ· ἀλλ' αὐτὸν πᾶντος ὁ τῷ τῷ ἐπισκόπος πάλαι γινώσκων, ἔξηλεγε· ταῦτα τῆς προνοίας προδεδεπιστάσης, μετ' ἐπολὺν ἐκαλείτο ὑπὸ τῆς συνόδου ὁ ἀθανάσι· καὶ παρὸν τῷ, ὃ συκοφάν· τὴν χεῖρα εἰς μέσον ἤγον, καὶ τὴν κατηγορίαν ἐκίσταν· ὃς ὡς μετῆλθε τὸ πᾶν· ἡρώτησε καὶ οὐκ παρόντας καὶ οὐκ κατηγορούς, τίνες εἴεν· γινώσκοντες τὸν δρσένιον· πολλῶν δ' εἰπόντων γινώσκων αὐτὸν, εἰσάγει· ποιεῖ τὸν δρσένιον, ἐνδὸν ἑματίᾳ τὰς χεῖρας αὐτῆς· εἰτα αὐτῆς ἐρωτᾷ· ὅτι ἐστὶν ὁ ἴνῃ χεῖρα δοτωλεχῶς· ὃς, ἐπὶ μὲν τῷ παρὰ δόξῃ κατεπλάγησαν, πλὴν τῷ εἰδόντων ὅτι ἐν ἡ χεῖρ ἡκοπεῖται· ὃς λοιποὶ, ἀληθῶς ὥντο· λείπειν τῷ δρσένι τὴν χεῖρα, ἔ παρὰ δόκῳ δ' ἐτέρας ὑποθέσεως δοπολογεῖται τὸν ἀθανάσιον· ὁ δὲ, ἀνελίξας τὸ ἱμάτιον τῆς δρσένιος κατ' ἑτέρον τῷ μερῶν, δείκνυσιν τῇ ἀνθρώπῳ